SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1443

av My Rosell m.fl. (S)

Energipolitik för hela landet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa en långsiktig, grön och trygg energipolitik för hela landet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder som säkerställer ett lågt elpris i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skynda på utbyggnaden av elnäten och minska byråkratiska hinder för att möta industrins och hushållens växande behov av el och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stimulera utbyggnaden av förnybar produktion i södra Sverige och fossilfri elproduktion i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja utveckling och användning av energilagring samt grön vätgas och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stärkt försörjningstrygghet, bl.a. krav på grundbemanning, certifiering av arbetskraft och minskat beroende av osäkra entreprenadlösningar, samt stärkt skydd mot cyberangrepp och sabotage och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en tydligare demokratisk kontroll över kritisk elinfrastruktur och ett långsiktigt nationellt ansvar för energiförsörjningen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Klimatfrågan är en av vår tids största utmaningar. Energifrågan är helt avgörande för att Sverige ska klara klimatomställningen. En god tillgång till prisvärd el är en förutsättning för att hushåll ska kunna leva tryggt, företag utvecklas och nya gröna jobb växa fram.

Sverige står inför en omfattande elektrifiering av industri och transporter. För att klara klimatomställningen och stärka vår konkurrenskraft krävs en långsiktig energipolitik där staten tar ansvar för investeringar i elproduktion, elnät och lagring.

De senaste årens energikris har visat att Sverige behöver en mer rättvis och robust energipolitik. Elpriserna i södra Sverige har varit betydligt högre än i övriga landet, vilket skapat oro och stora kostnader för hushåll och företag. Samtidigt saknas fortfarande tillräckliga investeringar i lokal produktion, nät och lagring.

Svenska kraftnät har fått i uppdrag att analysera förutsättningarna för en förändrad elområdesindelning, med redovisning i januari 2027. Det är viktigt att detta arbete leder till konkreta åtgärder.

För att skapa likvärdiga förutsättningar krävs åtgärder som säkerställer ett lågt elpris i hela landet. Det ska inte vara en konkurrensnackdel att bo eller driva företag i södra Sverige. Detta måste kombineras med kraftfulla satsningar på att bygga ut överföringskapaciteten i elnäten. Tillståndsprocesser måste kortas, byråkratiska hinder undanröjas och statligt stöd till projektering och byggnation stärkas. Utbyggnaden av stamnät, regionnät och lokalnät måste samordnas så att både nya företag och hushåll kan anslutas i tid.

För att långsiktigt säkra tillgången på el måste ny produktion byggas ut, inte minst i södra Sverige. Vindkraft, solenergi och annan förnybar produktion behöver stödjas genom ekonomiska incitament, kommunal delaktighet och snabbare processer.

Utbyggnaden av förnybar energi måste kombineras med satsningar på energilagring och grön vätgas. Batterilager, pumpkraft, vätgaslagring och smarta elnät kan jämna ut skillnader mellan hög- och lågproduktion.

Staten behöver skapa långsiktiga förutsättningar för investeringar i energilagring och ny teknik som stärker elsystemets flexibilitet och försörjningstrygghet.

Kriget i Ukraina har visat hur elförsörjningen är ett av de första målen vid angrepp. Ett samhälles motståndskraft avgörs av förmågan att snabbt kunna återställa skadad infrastruktur.

Det försämrade säkerhetspolitiska läget visar att Sveriges energiförsörjning måste skyddas mot såväl militära angrepp som cyberattacker och sabotage.

Arbetet på elnäten utförs till stor del av underentreprenörer, och beroendet av utländsk arbetskraft är stort. Krav på grundbemanning saknas, och det finns ingen generell certifiering för den arbetskraft som får tillträde till kritisk infrastruktur.

Vi föreslår därför:

- Utbilda inhemsk arbetskraft genom fler utbildningsvägar och program inom elteknik, drift och underhåll.
- Ställ krav på grundbemanning där nätägare ska ha egen personal för felavhjälpning och underhåll.
- Krav på certifiering. Endast certifierad personal ska få arbeta på samhällskritiska delar av elnätet.
- Stärk beredskapen mot cyberangrepp, sabotage och andra hot mot kritisk energiinfrastruktur.
- Starkare demokratisk kontroll. Energiförsörjningen ska betraktas som en del av vår nationella säkerhet och inte lämnas enbart åt marknadskrafterna.

Staten måste säkerställa ett långsiktigt strategiskt inflytande över kritisk energiinfrastruktur. Det ska finnas tillräcklig egen kompetens och bemanning för att upprätthålla driften även vid kriser och störningar.

Sverige behöver en energipolitik som inte bara är grön och hållbar utan också rättvis och motståndskraftig. Genom att kombinera investeringar i fossilfri energi och lagring med åtgärder för att skydda vår elförsörjning skapar vi en trygg grund för hushåll, företag och samhälle i hela landet.

My Rosell (S)

Ewa Pihl Krabbe (S) *Arwin Sohrabi (S)*

Zinaida Kajevic (S)

Niklas Karlsson (S)

Anna Wallentheim (S)

Morgan Johansson (S)

Joakim Sandell (S)

Ola Möller (S)

Per-Arne Håkansson (S)

Adrian Magnusson (S)